

A JÖVŐ BANKJA, A BANKOK JÖVŐJE

A Magyar Bankszövetség digitalizációs javaslatai

Becsei András – Bógyi Attila – Csányi Péter – Kovács Levente

A Magyar Bankszövetség egyszerre elkötelezett a bankszektor fejlődése és versenyképessége, valamint a nemzetgazdasági célok támogatása iránt. A jól működő bankrendszer a gazdasági fejlődés egyik záloga, ezért nemzetgazdasági szempontból is kiemelt fontosságú, hogy a szektor digitalizációs törekvései minél gyorsabban és hatékonyabban valósuljanak meg. Éppen ezért a Magyar Bankszövetség aktív, partneri együttműködésre törekszik a jogalkotóval és a felügyeleti szervekkel, és javaslatokat fogalmaz meg a digitális átállást támogató jogszabályi környezet megvalósítására.

I. A DIGITÁLIS BANKI FOLYAMATOK EGYSZERŰSÍTÉSÉVEL ÉS ERŐSÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

Mára egyértelművé vált, hogy az egyéb iparágakhoz hasonlóan a bankszektor sikerességét is alapjaiban határozza meg, hogy milyen válaszokat ad a digitalizáció kihívásaira. Az előttünk álló időszak a banki szolgáltatások területén is a digitális átállás folyamatának fejlesztéséről szól majd. Mivel egy jól működő bankrendszer a gazdasági prosperitás egyik záloga, ezért nemzetgazdasági szempontból is kiemelt fontosságú, hogy a szektor digitalizációs törekvései minél gyorsabban és hatékonyabban valósuljanak meg.

A Magyar Bankszövetség tagbankjai összegyűjtötték a digitális banki átállás fókuszpontjait, és megfogalmazták a digitális átállást támogató javaslataikat. Ebben a dokumentumban azokat a területeket mutatjuk be, ahol a nemzetgazdaság és a bankszektor szempontjából egyaránt előnyös előrelépési lehetőséget azonosítottunk a digitális folyamatok terén, illetve a jogalkotónak több konkrét javaslatot is teszünk, amelyek javíthatják hazánk digitális versenyképességét.

Álláspontunk szerint a gazdasági növekedést támogató banki digitalizáció legfontosabb területei az alábbiak.

1. A gyakori készpénzhasználat visszaszorítása digitális fizetési megoldásokkal

Közel 6000 milliárd forintra, **történelmi csúcsra emelkedett a forgalomban lévő készpénz mennyisége** 2018 év végére Magyarországon, ami 18,7%-os növekedést jelent egy év alatt. GDP-arányosan nézve ez **közel 14,9%, ami az európai rangsorban a hatodik legmagasabb, míg a készpénzben tartott megtakarítás**

állománya arányaiban a legnagyobb.¹ 2019. júliusára pedig a forgalomban levő készpénzállomány 6225 milliárd forint² növekedett tovább. Szakértők becslése szerint a magas készpénzhasználat miatt éves szinten legalább 400-450 milliárd forint nemzetgazdasági bevételtől esünk el.

A rendelkezésre álló 2017-es adatok alapján a közép- és kelet-európai régió (KKE-regió) átlagánál is jóval intenzívebb Magyarországon a gazdaság készpénzhasználata.

A magas készpénzállomány több okra is visszavezethető, ezek elsősorban az alábbiak:

- az irányadó pénzügyi kamatszint alacsony;
- a tranzakciós illeték, amely megdrágította a készpénzmentes fizetési módok (kiemelten az átutalások) használatát;
- a 150 ezer forintig díjmentes havi kétszeri készpénzfelvétel;
- a fekete- és szürkegazdaság csökkenő, de még mindig magas aránya;
- a nyugdíj, nyugdíjszerű ellátások és támogatások készpénzben történő kifizetésének magas aránya.

A készpénzállomány visszaszorítását számos digitalizációt is érintő javaslat támogathatja, amellyel kapcsolatban a Magyar Bankszövetség Digitalizációs Munkacsoportja külön tanulmányban fogalmazta meg javaslatait. Álláspontunk szerint a bankszektor, a kormányzat és a bankfelügyeleti szervek közös érdeke, hogy megvizsgálják a nemzetgazdasági szempontból is hátrányos, jelentős készpénzállomány csökkentésének lehetőségeit.

2. A digitalizált hitelezési és ügyfél-kiszolgálási folyamatok bővítése és optimalizálása, a banki működés adminisztrációs költségeinek csökkentése

Az elmúlt években a banki informatikai fejlesztések homlokterébe – a szabályozói megfeleléshez szükséges fejlesztések mellett – az ügyfél-kiszolgáláshoz és hitelezéshez kapcsolatos digitális folyamatok kialakítása került. A bankok elkötelezettségét jelzi, hogy számos intézmény hozott létre saját innovációs központot, illetve számos sikeres partneri együttműködés alakult ki a hazai bankok és fintechcégek között. A szektor kellő hatékonysággal alkalmazkodik a gyorsan változó fogyasztó-

1 Forrás: MNB Éves Jelentés 2018, <https://www.mnb.hu/letoltes/eves-jelentes-2018-hun-digitalis.pdf>.

2 Forrás: Sajtóközlemény az MNB statisztikai mérlegéről a 2019. júliusi előzetes adatok alapján, <https://www.mnb.hu/letoltes/sajtokozlemeney-201907.pdf>.

tói szokásokhoz, a digitális banki szolgáltatásokat támogató mobilapplikációk gyors elterjedése mellett egyre több intézmény kínál end-to-end online hitelfelvételi lehetőséget az ügyfelek részére. Ez utóbbinak fontos szerepe lehet a gyors ügyfélkiszolgálás biztosításában a hitelezési szempontból kiemelten intenzív időszakokban, például az új családtámogatási formák bevezetése idején. Az új kihívások az intézmények szervezeti struktúráját is gyors átalakulásra készítették, az egyre elterjedtebb, agilis működés hatékony együttműködési kereteket biztosít a digitális fejlesztések megvalósításához.

A digitalizációval kapcsolatos kezdeményezések sikerességéhez – a bankszektor elkötelezettsége mellett – szükségesnek látjuk a digitális átállást támogató működési környezet kialakítását is:

- a szabályozói oldal ez iránti nyitottságát az MNB által indított Innovation Hub és Regulatory Sandbox is igazolja;
- de fontos kiemelni, hogy az Európai Unión belül egyre élesebb szabályozói verseny indul a tagállamok között: a rugalmasabb szabályozási kereteket kialakító tagállamok könnyen versenyelőnybe, míg az indokoltnál szigorúbb szabályokat alkalmazó országok versenyhátrányba kerülhetnek.

Magyarországnak elemi, fontos nemzetgazdasági érdeke, hogy az Európai Unión belül kialakult szabályozói versenyben ne maradjon le, és ne kerüljön versenyhátrányba a rugalmasabb szabályozási kereteket alkalmazó tagállamokkal szemben. A Magyar Bankszövetség minden rendelkezésére álló eszközzel kész támogatni a hazai szabályozói környezet optimalizálását annak érdekében, hogy kialakulhasson egy, az elejétől a végéig digitális banki ügyintézési folyamat.

Javaslatunk szerint:

- az e-közigazgatás minőségének és használati arányának fejlesztésével,
- a még jelenleg is papíralapú ügyintézési igénylő folyamatok minimalizálásával, és
- a rendelkezésre álló adatvagyon minél hatékonyabb felhasználásával

jelentős előrelépést érhet el a jogalkotó a bankszektor szereplőivel és felügyeleti szervekkel együttműködésben a digitális átállás megvalósítása terén.

3. A digitális pénzügyekre is kiterjedő edukáció további erősítése

A magyar bankszektor elkötelezett a lakosság pénzügyi ismereteinek fejlesztése iránt, ami elengedhetetlen a digitális megoldások térnyeréséhez. Magyarország 2015-ben csatlakozott először az Európa-szerte közel 30 országban egy időben zajló European Money Week kezdeményezéshez. A program célja, hogy már fi-

atal kortól segítse a pénzügyek iránt érdeklődő diákokat ismereteik bővítésében, és felhívja a figyelmüket a mindennapi pénzügyi tudatosságra. Szakmai programoktól iskolákban futó speciális eseményeken át játékos versenyekig számos csatornán találkozhatnak a Pénz7 eseménysorozatával. Magyarországon példaeértékű szakmai összefogás jött létre az European Money Weekhez kapcsolódó „Pénz7” rendezvénysorozat megvalósítására.

A Pénz7-et 2015 és 2016 között a Magyar Bankszövetség a Pénziránytű Alapítvánnyal együttműködésben indította el mint főszervező az Emberi Erőforrások Minisztériumának (EMMI) szakmai támogatásával. 2017-től az EMMI mint projektgazda a tananyagot a tanév hivatalos rendjébe is beillesztette. A program bővülését támogatta a 2017/2018-as tanévben a Nemzetgazdasági Minisztérium, majd annak átalakulását követően a 2018/2019-es tanévtől már a Pénzügyminisztérium, az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Junior Achievement Alapítvány, mivel a vállalkozói kompetenciafejlesztés és a vállalkozói alapismeretek elményalapú bemutatása is bekerült a programsorozatba. 2017-ben a felsőoktatásban is megjelent a Pénz7, a Miskolci Egyetem Tudományos Szakmai Nap keretében foglalkozott a pénzügyi és vállalkozói kultúra fejlesztésével és 2018-ban a témahét kísérőprogramjaként nyitották meg ugyanott – majd később több más nagyvárosban – a FINTELLIGENCE Pénzügyi Kultúra Központot, amely elsősorban a digitális pénzügyekkel kapcsolatos ismeretátadást kívánja elősegíteni.

II. ÁLTALÁNOS JAVASLATOK

- 1. Javasoljuk az „Azonos tevékenység, azonos szabályozás” alapelv érvényesítését** annak érdekében, hogy a digitális banki szolgáltatások térnyerése minél gyorsabban és versenyképes módon valósulhasson meg.
 - Egy lazább szabályozói környezetben – értelemszerűen – könnyebben piacot tudnak szerezni a pénzügyi szolgáltatásokat is kínáló fintech- és bigtechcégek, de már a Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) 2019-es éves jelentése³ is problémaként azonosítja a „szabályozói arbitrázst”. Azaz, ha a fintech- és bigtechcégeknek kevesebb szabályt kell betartaniuk, mint a bankoknak, akkor ezt az előnyös helyzetet kihasználva, első benyomásra ügyfélbarátabbnak tűnhetnek. A megengedőbb adatvédelmi szabályozás miatt például előnyt szerezhetnek adatelemzési képességük révén, és még inkább személyre szabható szolgáltatásokat kínálhatnak az ügyfeleknek. A lazább szabályban rejlő, az ügyfelek adatait érintő veszélyek miatt is

3 BIS Annual Economic Report (2019), <https://www.bis.org/publ/arpdf/ar2019e3.htm>.

propagálja a BIS a „same activity, same regulation”⁴, (azaz „azonos tevékenység, azonos szabályozás”) elvet.

- A banki digitalizáció sikeressége szempontjából is meghatározó lesz a szabályozási és felügyeleti környezet: ha lazább lesz a szabályozás a fintech/bigtech irányban, mint a bankoknál, akkor a folyamat csak egyenlőtlen versenyfeltételek és a megengedhetőnél nagyobb ügyféloldali kockázatok mellett tud megvalósulni.
- A Magyar Bankszövetség ezért javasolja az „azonos tevékenység, azonos szabályozás” alapelv érvényesítését a jogszabályi környezet kialakításában, hiszen ez nemcsak a bankszektor jövőjét befolyásolja alapjaiban, de fontos nemzetgazdasági érdek is.

2. Javasoljuk az önálló digitális szolgáltatási keretszerződés megkötésének lehetővé tételét.

- Álláspontunk szerint a technológiasemlegesség érvényesítése lényegi alapelv a digitális átállás megvalósításában, hiszen ez fontos feltétele annak, hogy a pénzügyi intézmény nyújthasson olyan szolgáltatást, amelyen keresztül az ügyfelei a leginkább ügyfélbarát és egyben legbiztonságosabb módon érhetik el a szerződéskötésre szolgáló elektronikus utat.
- Az ügyfelek visszajelzései alapján digitális keretszerződésre konkrét pénzügyi szolgáltatás igénybevétele nélkül is igény mutatkozik, ezért javasoljuk, hogy attól függetlenül is létrejöhessen, illetve fennmaradjon digitális szolgáltatási keretszerződés a felek között.
- Javaslatunk szerint érdemes külön nevesíteni a pénzügyi intézmény által üzletszerűen is nyújtható szolgáltatások között, illetve alternatív megoldásként kiegészítő pénzügyi szolgáltatásként meghatározni azt. Ezzel összefüggésben célszerű lehetővé tenni, hogy a pénzügyi intézmény által üzletszerűen nyújtható szolgáltatások köre a bizalmi szolgáltatás nyújtása mellett a bizalmi szolgáltatás közvetítését is lehetővé tegye.

3. Javasoljuk a digitális úton adott fizetési megbízások szabályainak pontosítását.

- A digitális pénzforgalom biztonságos lebonyolításához – és ezáltal folyamatos bővüléséhez – elengedhetetlen az ehhez szükséges biztonsági elemek megfelelő kezelésének pontosabb szabályozása és az ezzel kapcsolatos fogyasztói tudatosság erősítése.

4 BIS Annual Economic Report (2019), <https://www.bis.org/publ/arpdf/ar2019e3.htm>.

- A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) jelenleg is rögzíti az ügyfelek és a pénzforgalmi intézmények fizetési eszközökhöz kapcsolódó kötelezettségeit, így a törvény 40. §-a általánosságban előírja, hogy az ügyfél a fizetési eszközt kizárólag a keretszerződésben meghatározott módon használhatja. A fizetési eszköz és annak használatához szükséges személyes biztonsági eszközök biztonságban tartása érdekében az adott helyzetben általában elvárható magatartásról a felek a keretszerződésben állapodhatnak meg. Jellemzően a felek a pénzforgalmi keretszerződésben rögzítik, hogy a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz használata kapcsán milyen eseteket tekintenek például súlyos gondatlanságnak.
- A növekvő forgalommal elkerülhetetlenül együtt járó vitás esetek és visszaélések csökkenthetik a digitális fizetési megoldásokba vetett fogyasztói bizalmat. Ezek megelőzése és a fogyasztói tudatosság növelése érdekében javasoljuk a jogalkotónak, hogy törvényi szinten is pontos és világos kritériumokat határozzon meg a súlyosan gondatlan magatartás és cselekmények definiálása érdekében, amely feltételek objektívek, megkülönböztetéstől mentesek és arányosak.
- Megítélésünk szerint elsősorban az alábbi esetek kezelése szükséges:
 - egyszeri ellenőrző kódok vagy jelszavak kiadása harmadik félnek (kivéve a PSD2-direktívában szabályozott eseteket),
 - a hitelesítő eszközök és azok biometria funkciói használatának átengedése harmadik félnek.

4. Javasoljuk a papíralapú dokumentumok hiteles elektronikus másolatával kapcsolatos folyamat egyszerűsítését.

- A technológia fejlődésével megteremtődtek azok a feltételek, amelyek biztosítják, hogy a papíralapon tett nyilatkozatokat úgy lehessen átalakítani digitális formába, hogy azok tartalma visszaidézhetően, megváltoztathatatlanul, elektronikus módon legyen rögzítve. A szolgáltatást be kell jelenteni az Elektronikus Ügyintézési Felügyeletnek, az általános felügyeleti szabályok vonatkoznak rá. Ez a folyamat garantálja az elektronikus másolat hitelességét, így nem lenne szükséges fenntartani azt a szabályozást, amely előírja a fentiek szerint átalakított okiratok mellett az eredeti, papíralapú okiratok megőrzését is. Ilyenformán feloldható lenne az MNB tv. 58. § (12) bekezdése szerinti papíralapú dokumentumok felügyeleti hatósági eljárásokban kötelező bemutatására vonatkozó korlát is.

5. **Javasoljuk, hogy az ügyfél közokiratnak, illetve teljes bizonyító erejű magánokiratnak nem minősülő úton is megadhassa a pénzügyi szolgáltatónak az ügyféltitok (pl. banktitok, értékpapírtitok) harmadik személy részére történő átadásához hozzájáruló nyilatkozatát.**
 - Így nem lenne szükséges a nyilatkozatot közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalni.
 - Szűkebb körű módosítási lehetőség esetén – az ügyfelek reklámcélú megkereshetősége érdekében – javasoljuk a kivételszabályok közé emelni a csoporttagok közötti adatátadásra vonatkozó nyilatkozat elektronikus úton történő megadásának lehetőségét, az írásbeliség kritériumát emelve a közokirati vagy teljes bizonyító erejű magánokirati formai követelmény helyébe.
6. **Javasoljuk a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) együttes cégképviselőre vonatkozó szabályait (141. §) módosítani úgy, hogy az online folyamatokban a bankoldali aláírásra vonatkozó együttes aláírásnak feleljen meg az elektronikus bélyegzővel való dokumentumhitelesítés is, abban az esetben is, ha az automatizált módon, emberi beavatkozás nélkül kerül a dokumentumra a bank aláírásaként.** A javasolt módosítás összhangban van az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendeletének (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (eIDAS) szóló szabályaival.
7. **Javasoljuk a digitális dokumentumkezelésre történő átállás támogatását.**
 - Az elektronikus dokumentumok tárolására vonatkozó jogszabályi előírások könnyítése és a zárt rendszerű archiváláshoz történő hozzáférés támogatása jelentősen gyorsítaná a digitális dokumentumkezelésre történő átállást. Ennek kapcsán a digitális archiválás szabályairól szóló 1/2018. (VI. 29.) ITM rendelet egyszerűsítését javasoljuk.
8. **Javasoljuk a Pp. teljes bizonyító erejű magánokirat fogalmának kibővítését.**
 - Az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 325. § (1) bekezdése határozza meg, hogy mely okiratok tekinthetők teljes bizonyító erejű magánokiratnak.
 - Tekintettel a 45/2018. MNB rendelet szerinti auditált elektronikus hírközlő eszköz technológiai sajátosságaira (zárt rendszer; azonosított nyilatkozattevő; élő videókapcsolat; megváltoztathatatlan tartalmú nyilatkozat,

amelyet archiválnak, és bármikor visszakereshető, illetve visszanezhető), indokoltnak tartjuk, hogy a Pp. idézett paragrafusát egészítsék ki az auditált elektronikus hírközlő eszköz útján megtett nyilatkozatokkal, amelyek megfelelnek az MNB-rendeletben meghatározott feltételeknek.

9. Javasoljuk a Ptk. szerinti írásbeliség fogalmának bővítését.

- Így a szolgáltatóknak tágabb mozgástere lenne a különböző banki szolgáltatások elektronikus világba illő szabályainak kialakítására (pl. telecenter, telebank szolgáltatása).

10. Javasoljuk a lakossági tranzakciós illeték eltörlését.

- Így megszűnne a banki elektronikus átutalások versenyhátránya, és nemzetgazdasági szempontból is előnyösebb banki csomagárazás válna lehetővé. Ez utóbbit az MNB versenyképességi programja is kiemelt célként nevesíti.

11. Javasoljuk bankadókedvezmény biztosítását a digitalizációs célú fejlesztésekhez és a banki IT-rendszerek megújításához.

- A bankszektor működési költségeinek jelentős hányada kapcsolódik digitalizációs célú fejlesztésekhez. Az ilyen jellegű fejlesztésekre EU-s szinten egységesen magas költségszint jellemző.
- Ha az érintett intézményeknek a jogalkotó a beruházásaik arányában bankadókedvezményt biztosítana fejlesztéseik megvalósításához, az jelentősen növelné a bankszektor régiós versenyképességét, valamint javítaná a hitelezés hatékonyságát és a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitását, ami fontos nemzetgazdasági érdek.

III. A KÉSZPÉNZHASZNÁLAT VISSZASZORÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A Magyar Bankszövetség Digitalizációs Munkacsoportja külön tanulmányban értékelte a magas hazai készpénzállomány okait, illetve fogalmazott meg a készpénzállomány csökkentését célzó javaslatokat.

A munkacsoport tanulmányában az alábbi, a digitalizációt is érintő javaslatokat fogalmazta meg:

12. Készpénzhasználat visszaszorításával kapcsolatos javaslatok:

- a) Kötelező elektronikus fizetési lehetőség biztosítása online pénztárgépek esetében.**

- b) **Kötelező elektronikus fizetési lehetőség biztosítása, amennyiben a kereskedő árbevétele meghalad egy bizonyos szintet.**
- c) **Sárga csekk fizetése során az elektronikus fizetések előnyben részesítése a készpénzzel szemben.**
- d) **Az állam, az önkormányzatok, a vállalatok és a magánszemélyek közötti pénzmozgás elektronikus irányba való terelése** (például készpénzhasználati limit bevezetése adásvételi tranzakciónál, készpénzes bérjövedelem megszüntetése, kétszeres ingyenes készpénzfelvétel szabályainak újragondolása).

IV. A CSALÁDVÉDELMI AKCIÓTERVVEL, HITELEZÉSSSEL, INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSSAL ÉS GÉPJÁRMŰ ÜGYINTÉZÉSSSEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

13. **Javasoljuk, hogy a Családvédelmi Akcióterv elemei (CSOK, babaváró támogatás) digitális igénylési és szerződéskötési folyamat útján legyenek elérhetőek**, emellett a támogatásokra vonatkozó, jogszabályok alapján adandó tájékoztatások és nyilatkozatok is történhessenek elektronikus úton.
 - Ennek kapcsán javasoljuk, hogy a babaváró támogatásról szóló kormányrendelet tegye lehetővé, hogy az ügyfél – a 45/2018. MNB rendelet szerinti – auditált elektronikus hírközlő eszköz útján megtett nyilatkozattal helyettesíthesse a teljes bizonyító erejű magánokiratot. Ezen javaslat elfogadása esetén a CSOK-kormányrendeleteket is ennek a mintájára javasolt átdolgozni.
14. **Javasoljuk, hogy jelzáloghitel-szerződés és a kapcsolódó biztosítéki szerződések elektronikus úton is legyenek megköthetőek.**
 - Ehhez elsősorban a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény, továbbá a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény és az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény módosítása szükséges.
15. **Javasoljuk a közjegyzői közreműködés egyszerűsítését a hitelezési folyamatnál.**
 - A lakossági és vállalati hitelezés kapcsán egyaránt kikerülhetetlen szerepe van a közjegyzőknek. Egyetértünk a Magyar Nemzeti Bank 330

pontos Versenyképességi Programjában⁵ foglalt megállapítással, hogy célszerű a közjegyzőknek a hitelezési folyamatokban elfoglalt helyét és szerepét felülvizsgálni.

- Egy egységes digitalizált rendszer kiépítése, illetve az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatok standardizálása jelentősen növelhetné a hitelezési folyamatok hatékonyságát, átláthatóságát, és csökkenthetné az ügyfelek hitelezéshez kapcsolódó adminisztrációs költségeit.

16. Javasoljuk az földhivatali és gépjármű nyilvántartási folyamatok digitalizációját:

a) Javasolt az elektronikus földhivatali ügyintézés bevezetése a jelzálog-hitelezés elejétől végéig történő, end-to-end digitalizációjának eléréséhez.

- Ehhez javasoljuk az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény és az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény módosítását.
- Fontosnak tartjuk a hitelfolyósításkor a tulajdoni lapra soron kívüli széljegybejegyzés kialakítását a hitelintézet kezdeményezésére, illetve a saját jelzálogjog törlésének lehetővé tételét soron kívüli kezdeményezésre az azonnali adatok/lekérdezhetőség megbízhatóságának biztosítása érdekében. Javasoljuk a tulajdonilap-másolat és térképmásolat adattartalmához Excel-formátumban való hozzájutás biztosítását.
- Célszerű annak lehetővé tétele, hogy az elektronikus dokumentumként szolgáltatott tulajdonilap-másolat és térképmásolat mellett ezen dokumentumok adattartalmáról is lehessen adatokat szolgáltatni, feldolgozható Excel-formátumban. Jelenleg ugyanis a fenti adattartalmat kizárólag képfájlban (a tulajdoni lap vagy a térképmásolat megküldésével) lehet elérni. Az ingatlanértékelési szakvélemény elkészítéséhez tulajdoni lap helyett az ingatlanra vonatkozó adatokat szerkesztett formában tartalmazó adatbázis felhasználhatóságát is biztosítani szükséges.

b) Célszerű egyszerűsíteni a hatósági gépjármű-ügyintézt – kialakítani az online gépjármű-ügyintézés folyamatát.

5 <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/versenykepességi-program-330-pontban>

V. BEFEKTETÉSI TERMÉKEKKEL ÉS VALUTAVÁLTÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

17. **Javasoljuk, hogy az ügyfelek nyugdíj-előtakarékossági számlát (NYESZ) is köthessenek elektronikusan.** Álláspontunk szerint a szerződés-kötési folyamat digitalizálása növelheti a lakosság öngondoskodási hajlandóságát. A javasolt cél a nyugdíj-előtakarékossági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvény 3. § (2) bekezdésének módosításával érhető el.
18. Javasoljuk a valutaváltással kapcsolatban **a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 6. § (1) bekezdés 92. pontjának módosítását** olyan formában, hogy az Azonnali Fizetési rendszer igénybevétele mellett átutalással is megvalósulhasson a pénzváltási tranzakció, személyesen a pénzváltó irodákban.

VI. MÁR MEGLEVŐ KÖZPONTI ADATBÁZISOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS LEHETŐVÉ TÉTELE

19. Javasoljuk, hogy az **E-ügyintézési törvény által biztosított szolgáltatások**, így elsősorban az elektronikus azonosítási szolgáltatáshoz kapcsolódó biztonságos kézbesítési szolgáltatás és az ahhoz kapcsolódó tárhelyhasználat, valamint az eSzemélyi által igénybe vehető elektronikus azonosítási szolgáltatás **a pénzügyi intézmények számára is legyen biztosított.**
 - Az ügyfélkapu-szolgáltatás egy már létező, jelentős számú ügyfél által használt, sikeres infrastruktúra (a Belügyminisztérium adatai szerint 2018. december 31-én 3,7 millióan⁶ rendelkeztek regisztrációval), amelyen keresztül az ügyfelek számára biztonságosan lehetne elektronikus dokumentumokat eljuttatni és az ügyfelek egy már ismert felületen keresztül tudnák a pénzügyeikhez kapcsolódó dokumentumaikat kezelni. A fentiekkel összefüggésben javasolt továbbá a Központi Azonosítási Ügynök (KAŰ) pénzmosási azonosítás céljára történő felhasználása.
 - Álláspontunk szerint az adatok naprakészsége tekintetében **a digitális folyamatok versenyképességét díjak, illetékek és költségek vonatkozásában is szükséges biztosítani** a hagyományos, személyes megjelenést igénylő módokat képest. Ehhez az ügyféladatok nyilvántartásból történő és jogszabályi szinten rögzített lekérdezési díjainak jelentős mérséklése szükséges.

6 https://nyilvantarto.hu/letoltes/statisztikak/2018_evi_adatokat_tartalmazo_monitoring_jelentes.pdf

20. Javasoljuk központi adatbázis létrehozását és használatát az értékbecslésekhez.

- Ezáltal – ha nem is általános jelleggel – megszűnhetne a fizikai szemle szükségessége, ami gyorsíthatná és olcsóbbá tehetné a hitelezési folyamatot.

21. Javasoljuk a NAV-jövedelem-adatbázis részleteinek kidolgozását a keresetkimutatás tartalmára vonatkozóan is (pl. tb, nyugdíjviszony), ezzel egyszerűsítve a jelenleg még számos személyes megjelenést igénylő és papíralapú ügyintézési elemet tartalmazó folyamatot. Javasoljuk továbbá egy központi adatbázis létrehozását és az adatokhoz való hozzáférés biztosítását a közüzemi számlák esetén késedelembe eső ügyfelekről – Csehországban már sikeresen működik ez a megoldás, amely hozzájárulhat a hitelbírálati és kockázatkezelési folyamatok hatékonyságának növeléséhez.

22. Javasoljuk a kötelező adatátadáson alapuló pozitív adólista (pozitív KHR) bevezetését.

- Álláspontunk szerint az általánosan hozzáférhető pozitív hitelnilyvántartás alkalmazása a hitelbírálat során megalapozottabb döntést eredményezhetne, elősegítené a hitelezési kockázatok csökkentését, kedvező hatással lehetne a lakossági kamatfelárakra, továbbá hozzájárulna a nemzetgazdaság növekedését támogató hitelezési volumen fenntartásához.
- A közelmúltban a Magyar Nemzeti Bank két tanulmánya is rámutatott arra, hogy a bankok hitelezési aktivitása szempontjából kiemelt jelentősége van a hitelezési kockázatokkal kapcsolatos információs aszimmetria mértékének. A jegybank szakértői szerint⁷ a várható hitelezési veszteségekkel kapcsolatos előrejelzések nagyobb pontossága kedvezően befolyásolja a kamat mértékét, ehhez azonban elengedhetetlen, hogy a hitelező minél részletesebb adatok alapján tudja felmérni az ügyfél fizetőképességét. Egy másik elemzés⁸ fontos megállapítása, hogy az MNB által vizsgált országok közül azokban, ahol kötelező pozitív adólistát alkalmaznak, a lakáscélú hitelek kamatfelára alacsonyabb, mint azokban az országokban, ahol hazánkhoz hasonlóan nincs kötelező adólista.

7 ACZÉL ÁKOS – BANAI ÁDÁM – BORSOS ANDRÁS – DANCSIK BÁLINT (2016): A lakáshitelek felárát meghatározó tényezők azonosítása a magyar bankrendszerben. *Hitelintézési Szemle*, 15(4), 5–44.

8 DR. BÉRES ALEXANDRA DOROTTYA – GROSZ GABRIELLA (2016): Kötelező pozitív adólista: ettől lehetnek olcsóbbak a hitelek (<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/szakmai-cikkek/devizahitel/dr-beres-alexandra-dorottya-grosz-gabriella-kotelezo-pozitiv-adoslista-ettol-lehetnek-olcsobbak-a-hitelek>).